15

AUTORE GIORGIO AUSENDA

JÖK

Quan' che segàwum, a la sìra fawum sü i müc da fée. Ilùra nüm fiöö quan' che y segàwa quìi sit un pùu da rent dal paés veñéwum fö dal Rušàri e nawum in d'è che gh'ewa shti müc parchè a gh'ewa i panigaröl e tüc inséma diżéwum:

Panigaröla veñ a bass
che ta du panìsha e lač.
T'a'n darù damò 'n cüjàa,
fin'a quan' che t'hu ciapàa.

e tüc inséma ga curéwum adrée e pö fawum ishì cui brash, e quan' che na ciapàwum una quai wüna a ga bufàwum in dal cü, parchè wuréwum zhmurzák quél ciarìn che y fava, e pö la lasàwum 'na ancamò. Parchè nüm a ridéwum jó cum'è i matt e pö sa bütàwum la süi müc a rit e tacàwum anca lit una quai wòlta: "Parchè ti ta m'hée ruzàa". Dòpu turnàwum a ca e sa curéwum adrée e *sa dawum al bòtt*: "Tèh, pòrtal a ca, e pòrtal in léc e téñal ishtréc, che ta ga fée sü 'na bèla durmìda", e la wuréwa nisün al bòtt, e y curéwa par miña lasàss ciapà.

A la sìra da l'ültim da febràr ai nöf o dež ur a la sìra i juwinòtt y sa metéwa 'nzéma in trìi o quatru e y nawa in di cuntràt dal paés in d'è che gh'ewa i tušann in d'una ca e y sa metéwa lì 'n zü la shtrada düü o trìi d'una part e düü o trìi da l'òltra e y sa ciamawa, i wužàwa e y diżéwa: "*Entra 'l marz in quéshta nobil tèra, maridarém la püsée bèla.* Chi saràla? La tuša dal zìndik! Chi ga darém? A ga darém al limunàtt (l'ewa wün che'l nawa tüt izhgarelàa, al nawa a vent i limón)". Dòpu y ewa quìi da là che y ciamawa da sha, e y diżewa emò: "Entra 'l marz, ecc...ga darém al muléta, al cuwerciàt".

Pö, quan' che veñéva al més da marz, l'ültima sìra da febràr, y sa metéwa 'nzéma düü juwinòtt o trìi, e tré o quàtru tušànn, e y nava d'una via a un òltru cantón da l'òltra, e wün al cuminciàva, al wužàva fort, a y eva vündas ur a la sìra:
(Juwinòtt): "Entra al marz in questa nobil tèra".
(Tušànn): "Maridarém la püsée bèla, chi saràla ? Chi che ga darém? Ga darém al shtrashée".

I juwinòtt y ewa d'una part da la shtrada, y gh'ewa dersètt, deždòtt, vint ann, e 'shtéss i tušann da l'òltra part, e pö y dižéva 'l nóm:
(Tušann): "La sarà la Chinéta", che la gh'entrava miña dent in da la cumpañia, e i òltri y dižéva: "Chi che ga darém?" E i tušànn: "L'umbrelàtt, al limunàtt, o al strashée, o al muléta, al tulée, al sejunàtt", inzóma 'n pòru da quìi che nawa 'n jir, e la sira y nava dent in d'una quai èra a durmì, quéla che sa nava dent, che sa batéva 'l furment, e che sa métt dént la föya d'autüna par shtarnì (fak al léc) i wak.

E dòpu, jó a rit i tušànn e i juwinòtt e pö y sa brashàva sü e sa bašàva: "Ciau ti, ciau mi" e pö i nava a durmì. Ma l'eva 'n belée a sentìi la sìra quan' che s'ewa lì al fök emò parchè 'l fava fréc, che séwum emò in febràr, al dì adrée l'eva marz.

Mi pö sum mai naya parchè la mia Mamm l'eva tròpa sevéra e ilùra la ma lasàva miña na, che pö l'eva 'n jugà e nagótt d'òltru. La mia juventü l'hu pasàda chi a la sìra, péna finìi da manjà lavava i tunt, shcüdèll, bücér, cüjàa, furcelìn e curtéi e tanti wòlt, segun' quel che sa fawa da manjà, anca la salvüjèra o 'l servìju. Al cazzü al gh'ewa sempru parchè la minèshtra l'ewa salda (la gh'eva tüc i sìr) e netàva la cüžina e 'ntant 'riwàva o la Dèl o la Martinéta e sa setàva jó al fök.

E jügàwum a '*màya fée e màya paiya*'. A fawum jó tanti buzhétt ishì sü la shtrada, che 'lùra gh'ewa 'l rishöö [acciottolato] e séwum in sež o sètt e anca trìi o quàtru segun' chi che riwava a jügà. Vün al ciapawa la bala da góma da quìi da ténis e 'l sa metéwa lì 'n fila a tüc i böc e 'l tirawa la bala sùra i böc, che oñi böc al gh'ewa 'l sò nóm dal fiöö che'l ga l'ewa. Quan' la bala 'n dal tiràla la sa fermàwa in d'un böc, al ciamawa fòrt: "Silviu!", o quél che l'ewa 'nzóma. Ilùra shtawum tüc in fila ishì. Al capu al ciamawa "Silviu", "Jacumìn", o quél che l'ewa. Quél lì al curéva e 'l töghéwa sü la bala e ga la tirawa a drée a 'n òltru, al Ricardu o al Fortünàa, quìi che gh'ewa lì a jügà. Intant che lüü 'l curéwa a tö sü la bala che ga tucàwa a lüü a tiràla, nüm a shcapàwum par miña lasàss ciapà e se 'l ciapava nisün a l'ewa sótt emò lüü. Y shcapàwa tüč par miña ciapà la bala. La ciapàwa sempru 'n quai wün. La bála, quan' che la riwa là, lì la salta e la va 'n tèra emò. Quél al cór a töla sü e ga la tira a drée a 'n òltru. Quél al fa par töla sü ma 'l riwa p'ü a temp

parchè y è shcapàa. Ilùra 'l Furtünàa, l'ewa quaŝi sempru lüü parchè l'ewa un 'Tananai' [imbranato], ga tucàwa sémpru a fa 'l péñ.

A l'ewa miña damò par la Befana. Nüm sa tiràwum lì cun la culséta e 'lùra sa metéwum drée: "Sha, hém da jügà a 'ràya, ràya'?" "Si, si, Quél jök lì da la bala al sa ciama '*Ràya, ràya: màya fée, màya pàya*'.

A la matína 'ntant che shpéciawum che sunàss la campána da la shcöla, sa metéwum lì 'n sü la shtrada e gh'ewum tanti sasétt e jugàwum 'trenta pulénta'. Quan' che truwàwum un sasét che shtawa 'n pée y metéwum in fila lì sü la shtrada, magari anca sètt o wòtt, parchè i fiöö, a séwum magari in sètt o wòtt che y shpeciàwa chi in dal mè rión. A gh'ewa 'l Furtünàa, al Nàa, y ga ciamàwa, al Sìlviu, al Juanìn, la Shtéla, Erminiu, Hermànn, al Ri, che'l sa ciamawa Enricu, che y ga ciamawa al 'Punciunèl', al Leunart, ma y ga ciamawa Nardu, e nüm fawum a pòshta a ciamal 'màya mèrda', e l'òltru Ri, y ga ciamawa, al Picét. Al Bonometti, y la ciamawa Pepìn 'màya móshk'. E jügawum "*trenta, pulenta, rushtìda cun l'oli da la lümm, dal böc dal cü veñ föra al füm*". Quan' ch'éwum dìi quéla shtruféta lì oñi d'ün töghéwa sü 'na bócia da sass e ga la tiràwum a quìi sasétt che gh'ewa lì 'n pée 'n fila. Oñi d'ün y gh'ewa 'l zò. Mi trawa jó presempiu 'l tò, quel dal Tunìn: "Ti, ta sée mort". Al pudéwa pìü jügà fin quan' che y ga metéwa 'n pée al zò sasét. Che quél jök chi al g'ha nóm 'mort e vif!'. Vün ga la metéwa 'n pée e dòpu sa cercàwa da tràgal jó emò par fal viñì vif, e dòpu 'l jügawa emò. Intant che'l veñéwa vif a diżéwum: "Is bis, is bis!".

Dòpu gh'ewa anca quan' che sa jügàwa '*toca fèr*!' che sa metéwum in tanti cantunét segunt i fiöö che séwum e cuminciawa al prim, al diżéwa..., la ciamàwa par nóm e 'l diżéwa: "Tóca fèr! Altrimenti a ta büti jó dal cavàll". E 'lùra tüc y ciapawa 'l pòsht e reshtawa fö quél lì. Sa shcambiàwum i fèr, o anca 'n mür, anca 'n tok da léñ. Sa shcambiàwum i cantunéi düü par düü. Se wün al fawa miña 'n temp a tucà 'l zò cantunét, al veñéwa ocüpàa da quél che gh'ewa fö e lüü 'l reshtàwa fö.

Dòpu ga n'ewa di òltri. I '*culùu*', presémpiu. Sa metéwum lì tanti tušànn e juwinòtt, par mòdu da dì, quatòrdas, quindas, derzètt, anca desdòtt. E quìi che gh'ewa 'n pùu da mìra, jügàwa wulentéra. Sa metéwum 'n un bèl cìrcul, ishì 'n pée. Quél da chi l'ewa l'ànĵel

cüshtòdi cul bashtón d'òr, e da la part da lì gh'ewa 'l diàwul. Ilùra quel che cumánda pìca la pòrta: "Chi è?". Picawa là 'n dal mür. Séwum föra 'n d'una piazéta. "Chi è?" "Sum l'ánĵel cüshtòdi cunt un bashtón d'òr" cunt una vùž gròsa cawernùsa. "Cusa cumàndat?" "Wöi 'n culùu!" "Che culùu?" Lü 'l guardawa e pö 'l diżéwa, parchè oñi d'üna a gh'éwum al sò culùu, mi ma piażewa 'l blö, mi séwa 'l 'blö'. "Wöi al blö", e 'lùra 'l ma weñéwa là a damm la man ishì e 'l diżéwa: "Ném cun mi, ti!" Mi séwa là 'nzéma a l'ánĵel cüshtòdi. Dòpu veñéwa 'l diàwul a picà a la pòrta: "Chi è?" "Al diàwul cunt i cadén in dal fök". "Cusa cumàndat?" "Un culùu, wöi al róss!" Al diàwul al nawa là cun la mañ: "Ném cun mi, ti" e ishì sa fawa al turnu fin a che y ha ciamàa tüč i culùu. Dòpu sa fawa la cadéna. Quìi da l'ánĵel y ewa tüč da lì e quìi dal diàwul y ewa tüč da là. L'ánĵel e 'l diàwul y sa ciapàwa la man ishì e nüm 'culùu' sa tacàwum dent ishì cul brash e tiràwum al nòs ánĵel, e tiràwum, l'ewa la cadéna: "Oh, oh véñ!', e 'ntant tiràwum e wün al sa shtacàwa da l'òltru e y ga reshtàwa al diàwul, o chi ga reshtàwa a l'ánĵel cüshtòdi. E quìi che ga n'ewa püsée y ewa vinciüü la partìda. E diżéwum: "Ciápa, ciápa, ta l'he perdüda, ingòsala jó" e zhbatéwum i mañ. Dòpu quél jök chi l'è finìi. Parchè l'ewa bèl quél jök chi, parchè in dal tirà y na ciapàwa sha 'n brash i juwinòtt e 'ntant sa ridéwa cum'è matt.

Al *jök dal cingóll* l'ewa periculùs. Nüm jügàwum da nashcundón di nös jent parchè y wuréwa miña. Y diżéwa, "Sa fii maa, fiöö, sa fii maa. Wörum miña che jüguf". E nüm a shcundéwum al cingóll sótt a la jakéta da la shköla. L'è 'n ròp fay bèl cum'è 'n füš. Al za mét jó sü 'n mürèll e pö sa ga da 'n cólp cunt un bashtunét e quél che gh'è lì al g'ha da cór a töl sü da tèra e purtàl sha al zò pòsht. Quan' che sa nawa a cürà i wak, i béshti y nawa dent dal bóshk e nüm séwum lì a jügà 'l cingóll.

Dòpu sa cüntàwa i nümar e quìi che y gh'ewa al cent y fawa 'l péñ. Quél che sa dumandàwa 'l diżewa:

Isìn, Isìn
táca fök al mè camìn.

e nüm par izhmurzàl ga shpüdàwum a 'dòss a quél che l'ewa. E pö gh'ewa anca 'n'òltra: "Quìi ch'a vö dal mè predesée, ch'y sa la ciapa" e 'lùra ga tirawum föra tüc i cawéi dal cò.

Péñ

I péñ y ewa "*Taca fök al mè camìn*". Lüü quél dal péñ al duwéwa véss lì driz e 'l sa muwéwa p'ü, e 'lùra nüm tüc adòss. Lüü 'l duwéwa wužà fòrt: "Taca fök al mè camìn" e nüm ga shpüdàwum adòss par smurzàk al fök.

'N òltru pö a l'ewa "*Chi ch'a wö dal mè predesée [prezzemolo] ch'y sa la ciapa*". Ilùra quél che wužava ishì l'ewa quél che fawa 'l péñ e nüm tüc adòss, ga tiràwum fö i cawéi dal cò. Fawum finta, ma però ga y tirawum. Dòpu, magari, ga n'ewa 'n òltru magari 'n puu püsée bón par fal crepà da la vergóña: "Ta g'hée da na là a bažà quéla lì" e ga 'nzeñàwum wüna. A l'ewa 'n fiulòt: "Ti ta g'hée da bažà la Luca". Quanti wòlt che y ma la fawa. E mi shcapawa e quan' pudéwa miña diféndum, ma preparawa ishì e pö quan' che'l ma veñéwa da rent, a fawa shciak e ga dawa 'n sciafatón. A ga n'ewa da quìi! Se l'ewa 'na tuša che duwéwa fa 'l péñ, quai wòlt y ga dišéwa: "Ta g'he da na là a tiràgal föra a quél lì e métagal al zu, a l'Erminiu". Pö, y shcapawa tüc e y dižéwa: "Jügum p'ü, jügum p'ü!" e piantàwum lì 'l jök dal 'ràya, ràya'.

Divertimenti

I juwinòtt che y nawa 'n ǰir la sìra. Y sa tacàwa a brashéta e pö quan' che y riwàwa lì 'drée ai wündas ur, jiràwa 'l paés da la shtrada principàl che l'è quéla che metéwa jó i fiùu mi quan' che pasa la funzión. E 'lùra y pasàva e y dižéwa, y dižéwa ishì: "Quatru fažulìn, còtt in dal padelìn", e y òltri trìi o quàtru y fawa 'na vus gròsa e y dižéwa: "L'è rar al bröö". E 'lùra i pòri dunétt y veñéwa fö ai fenèshtri: "Jesü, Maria, chi ch'a shtarà maa, che y pasa a purtàk al Ziñur?".

E ai tempi y nava in funzión a la sìra, che y fava al trìduu, e dòpu quan' che y ha finìi i urizión a gh'eva dent la furnàs pìza e y fava i quadréi, n'ha ishì vendüü. Gh'ewa tré bók da fök redunt, ch'eva 'n belée a vedé i jént quan' che y eva finìi da pregà, y nava dent in cumpañìa a vedé shti tré bók che y eva 'n belée da vedé, parchè da nanz a ga pasava jó 'na vall e da nòc la fava un ishpetàcul. Y dižéva: "L'è 'n ishpetàcul da na a vedé". In dal turnà a ca tüč in armunìa y cantàva la 'Viuléta', 'La bella Jigujín', e 'Ti voglio bene ancor'. Quìi lì y eva i tré canzón che y cantava, parchè quan' che y

ewa 'n paés y cantava fòrt e gh'eva wün cun l'armònica che'l zunàva e oñi tant al fava: "Ii, uu, wéi!".

Quan' che y fawa i fèsht y sa wishtìva da tulàtt, da muléta, da cadregàtt, da sejunàtt, da shpazacamìn anca, quan' che gh'ewa a ca i óman....

Al *prim da l'ann*. L'ültim da l'ann prima. I juwinòtt y sa tiràwa 'nzéma e y diżéwa: "Shtasìra, weh, Lisandru, ai vündas ur", e l'òltru 'l diżéva: "No, no, ai vündas l'è trop présht". "Bée, shcólta, vém d'acòrdi, a ta ma ciámat cunt una cifulàda da miña fas sentì di mée jént, parchè 'l mè pa 'l ma shtanga se par sòrt al la sa da quéla ròba chi, al ma shtanga".

"'Ai vündas ur sum prunt'. Difàti hu sentüü la cifulàda e mi g'hu dìi cunt al mè pa: 'A wu föra a pisà (al Lisandru) e wédi chi c'a l'è'. (Y ga ciamawa la latrina 'na wòlta, miña 'gabinetto'). Al sò pa al g'ha rishpundüü: 'Bée, bée, mi wu in léc'. 'Mi, Pa, a lawi i pée e pö véñi 'n léc anca mì'". Invéci a l'è nay a fa i balusàt che 'dèss ga y cünti sü. Prim da tütt y è nay a ciamà i òltri amìs. Y éwa in cinq galüpp. "Vün al fa: 'Prim da tütt a wém la dal Feràri e in da l'èra [aia], al g'ha là 'l carr. Al tirum föra e adażi, dażi, ga'l filum jó 'n da la wal da Cajàc' (prima da rivà al punt). A sem pisàa dòss da'l rit ch'hém fay. Dòpu sém viñüü sü e sém nay sü da la curt da la Martinéta". Y g'ha dizhligàa la wàca da dént i' shtala che l'ewa mežanòc e la wàca la credéwa che la duwéss na al pàshcul cum'è sémpru, e la s'è 'nviàda al Pian di Nus. La Martinéta l'ha sentüü la wàca müjà. L'è lewàda sü, l'ha metüü sü 'n tòk da sügamàñ i'shpala par wedé se di wòlt gh'ewa 'n quai còss e la wét la pòrta vèrta. Y gh'ewa quìi carnàsh [chiavistelli] lónk. A gh'ewa miña da ladri che 'dèss y wa dent. E lée la s'è metüda a wużä: "Oh, la mia wàca, la shtala l'è chi wöyda. Y m'ha purtàa wia la mia wàca". Al Punciunèl al mè da rént da ca, 'l la ciama jó da la finèshtra e 'l ma dis: "S'è che sucedüü, Martina?" "A g'hu p[i]ü chi la mia wàka". "Quai mandròk, l'è l'ültim da l'ann. Y ma n'awarà fay na quai wüna, ma pö, pròpi ciapàm la wàca, a capisi nagótt!". "Véñi sübat anca mi". "Ném, ném, ném a wedé, la sarà in jir par al paés". I jént y ha sentüü tütt shtu frecàss e shtu ciciarà, y saltawa föra dal léc a guardà jó di fenèshtri e a dumandà. Wün al g'ha dìi, Jiruminét al saréss, "Hu sentüda mi 'na vàca che la pasawa là vèrs'a la rùja ('na

wal che sa pasa par na sü 'n Predàa)". Ilùra, sètt o wòtt óman y sa 'npreshtàa: "Véñi mi, Martina, 'nséma e ta vedarée che la truwarém", parchè la pianǰewa cum'è 'na vìña, pòra dóna, e la diżéva: "La mia wàca, la mia wàca, pòra béshtia". E difàti y l'ha truwàda. "Toh, Wenerìna! Toh, Wenerìna!" Y ciamawa la wàca. E l'ha sentüü la wùs da la padróna e la s'è metüda 'drée a müjà. Tüta cunténta l'ha töy sü la sua wàca e l'è viñüda a ca. L'ha dìi: "Pòrchi da bashtart, féman pⁱü da ròp, 'na pòra dóna cum'è mi che la g'ha nisün".

E pö y ha ciapàa 'l purtón da la Mina di Bariét. Ga séwi miña nanca, quésht m'y a cüntawa i mè jént quìi ròp chi, e cul carnash y ha sigüitàa a tiràll inanz e 'ndrée e y ga l'ha rótt. Le l'ha sentüü e l'è viñüda fö sü la finèshtra, lée o al zò Bariéta, che saréss al bizhnónu da la Nùcia. "Pòrchi da pòrchi, da pütanét. Hi emò da famm da ròp a viñì sha a rùmpum al purtón, bashtardi sensa pa e sensa mamm".

L'ültim da l'ann y na fawa da tüc i culùu, ma anca ròp séri. Al prim da l'ann y nawa a balà jó dal Tulliu, al Circul, 'dèss al gh'è pⁱü, là dal Töll. Quìi lì y ewa i trìi sit che y nawa püsée a balà. Oñi d'ün y gh'ewa sha la sua marǰìi [moglie]. Una wòlta y ga ciamawa marǰìi, invéci da di la murùsa o la dóna, y diżéwa marǰìi. Se wüna la balàwa tròp cun vün: "O che ta bàlat con tüč, o che ta shtée jó dal ball". Anca se gh'ewa jó la néf gh'ewa i ushterìi 'n paés e sa nawa a balà.

Quan' che y ha finìi funzión e prédik, y óman y veñéwa föra da jésa e y nawa dént a béf in da l'ushterìa dal Nèsht [Ernesto]. E quai d'ün y manǰawa süpa o büšéka, o cashàwa quatru ball e y veñéwa a ca tüč cunténť. I tušànn y nawa a ca sübat, ma la sìra y nawa jó emò a balà, parchè l'ewa fèshta granda in dal lucàl da la Società Operaia. E sa turnàwa 'n drée che y ewa magari dódas, dódas e mèża. Ma i nös jént y na diżéwa nagótt parchè séwum cumpañàa di fredéi o dal pa, e i ga cashàwum dent da quìi balàt che veñéwum a ca pròpi sudishfàa da la fèshta.

Y ewa quatòrdas o quíndas fiulòtt, parchè ilùra ga n'ewa da fiöö. E dòpu 'l Vèshpur y nawa dént e fö di ca a cercà sü. Quan' che y riwàwa dent in di ca y nawa jó "frum, frum" tüc in jinöc e y diżéwa sü: "'*De profundis*' e '*Requiem aeternam*' par i pòri mòrt da quéla ca chi. Démm un zik da rìs, un zìk da pashta, un pùu da farina, un

quai cin' ghéi". Ga cercawa da tüt. E i jént tüc y ga na dawa. Prima da na wia, jó a dì sü n'òltru '*Requiem aeternam*'. E lur y nawa jó, y sa rüzawa vün cu l'òltru e y crepàwa lì dal rit. Dòpu quan' che y ewa finìi da jirà tüc i ca, y ga diżéwa a na quai wüna: "Linéta, a ma la fìi la pushéna, che sa férmum chi?" "Si, si, viñìi sha fiöö, purtée sha la ròba che mi va la fu cöż". Póra dunéta, y òltri y gh'ewa i sö óman, e lée l'ewa véduwa.

Da quìi che la fawa gh'a n'ewa ishì. Una wòlta y è viñüü da la mia Mamm. Ma 'l mè Pa al gh'ewa jemò pìü. Quan' che gh'ewa 'l zó ómm, finìi i funzión da jésa, l'ómm al töwa sü 'l sedèll sótt sèla sül brash e 'l nawa föra in da quìi casìn che gh'è, e 'l nawa a regulàa i sö béshti e 'lùra quan' che'l turnàwa 'ndrée al wuréwa manjà, a tiñì lì la baraùnda al wuréwa miña. Wuréwa véss un pùu tranquìll senza fiöö.

La pòra Linéta la ga fava da manjà e pö y töghéwa 'n quar' da vin e y la bevéwa e dòpu y ewa 'n pùu ciók ishti fiöö, e y cantawa e wużawa. Cuss' ha da fa, pòri fiöö, y cerca sü la ròba e quai d'ün y ha da fágala cöż. Y cantawa i fiöö e dòpu tüc cuntént y nawa a ca parchè y ewa fay la pushéna. Y reshtàva 'n pùu liber di sö pa e mamm. 'Dèss quel lì l'è finìi.

Ròp da rit

Al Petrìlu al nawa a fa i *fufàt*. Quan' che un juwinòtt al piantava lì 'na tuša che'l gh'ewa parlàa lüü e che'l sa maridàva cunt un'òltra, y ga fawa la fufàda e y nawa a mèża nòc par miña che y la vedéss. La fufàda l'è faya ishì: se ga la fawa da shéndra, y töghewa drée un trìi sedéi segunt in dùwa che la vivéva lée. Se l'ewa tacàa a la jésa, ga wuréwa püsée pòca shéndra, parchè 'l tòk da la shtrada a l'ewa cürt da la jésa a la ca da la tuża che 'l s'ha miña maridàda, che l'ewa shtaya piantàda lì da murùša. Se l'ewa da rént da la jésa, i juwinòtt y ciapava la shéndra e rüt (quel che sa shcuwa sü la ca) e y ga metéwa jó 'na branca par vòlta e y la bütawa jó 'n tèra ishì, y la seminàwa da la ca da la tuša a la jésa, che wuréwa dì che inveci dal juwinòtt che'l sa maridàwa quél dì, l'ha ciapàa la fufàda.

Quai d'ün y diżéwa: "La ga wuréss anca da la ca dal juwinòtt che l'ha piantàda", e quai d'ün al diżéwa: "No, l'è miña jüshta parchè lüü 'l z'ha maridàa, l'è drée a maridàss". Invéci da la shéndra, quai d'ün y ga fawa quél di culmàsh. I piant da carlón, y

ga ciama i culmàsh. Y töghéwa sü in trìi o quatru, y sa metéwa cunt un fass da culmàsh par ün e pö y nawa da la ca da la tuša, quan' che l'ewa luntana da la jésa, y ga puntelàwa (y ga metéwa i culmàsh in pée tütt in jir a la ca) la ca cunt i culmàsh, e pö y cuminciàwa la shtrada che purtawa a la jésa, e tüta da sha e da là di mür di ca, ga metéwa i culmàsh, fin'a jó 'n zü la pòrta da jésa. E wuréwa dì che quéla l'ewa na fufàda da quìi 'mpurtant. E i jént, quan' che y nawa a vedé la shpùsa, che y pasawa da quéla shtrada lì y dižéwa: "Ta l'he ciapada in di còsht ti, Shtefanina". Y nawa da nòc par miña fass vedé di jént, parchè se no y sa peshtàwa cui fredéi da la tuša.